

Fiskeløysvatn sett nordover. Foto: G. Halvorsen.

OBJEKT NR. 51

OMRÅDET VEST FOR FYRESVATN

Fylke: Telemark

Kommune: Fyresdal

Nedbørfelt: 248 km²

Skoggrense: 750—850 m o.h. Areal under denne: 60 %

Middelvannføring: Fardøla (nedbørfelt 62 km²)
1,9 m³/s

Laveste - høyeste punkt: 279—1023 m o.h.

Marin grense: Hele feltet ligger over

Kraftpotensial: 0 GWh

Naturgeografisk region: 33 a

Vassdragsbeskrivelse

Det er kun foretatt befarings av objektet.

Objektet ligger i Vest-Telemark og strekker seg fra den nordlige halvdel av Fyresvatn vestover til fylkesgrensen mot Aust-Agder inne på heia. Det ligger sentralt i de store skog- og heiområdene Vest-Telemark og Setesdal. Landskapet er slakt bølgende og småkupert og ligger omkring skoggrensa, avgrenset av dype daler i øst med høydeforskjeller på 400—500 m og mer. Området ligger i det vesentlige 600—900 m o.h.

Det dreneres i nordlige del av Fardøla til

Fyresvatn, mens den sørøstre del drenerer også østover ved en rekke mindre elver. Den vestlige og sørlige delen av området drenerer derimot til Nesvatn i Gjøvs felt. Et lite område i vest tilhører Tovdalselvas nedbørfelt.

Området er meget rikt på vatn og tettheten av tjern under 0,1 km² er meget høy i nord-vest.

Klimaet er svakt kontinentalt med merkbar oseanisk påvirkning. Nedbøren øker fra omkring 700 mm i øst til omkring 1000 mm i vestlige deler.

Berggrunnen består av harde grunnfjellsbergarter, hovedsakelig gneiser. Lokalt opptrer enkelte bånd med mer næringsrike bergarter.

Løsmassene i hei- og fjellområdet består for det meste av et tynt og usammenhengende morenedekke. Større morenemektigheter finnes i dalbunnene og et stykke opp i dalsiden til Fyresvatn. Isbevegelsen gikk i en sen fase mot sørøst, men dreiet til sist mot sør. Dette har ført til lokal akkumulasjon av morenemateriale i de nordvendte dalsidene til de øst-vest-gående dalene innen feltet.

Vegetasjonen varierer fra en godt utviklet alm-lindeskog under Viksfjell ved Fyresvatn, via gran-, furu- og bjørkeskoger, til lavalpine røsslyngheier. Skoggrensa dannes hovedsakelig av furu (750 h o.h.), men bjørka når på gunstige lokaliteter helt opp i 850 m o.h.

OMRÅDET VEST FOR FYRESVATN

M 1:250 000

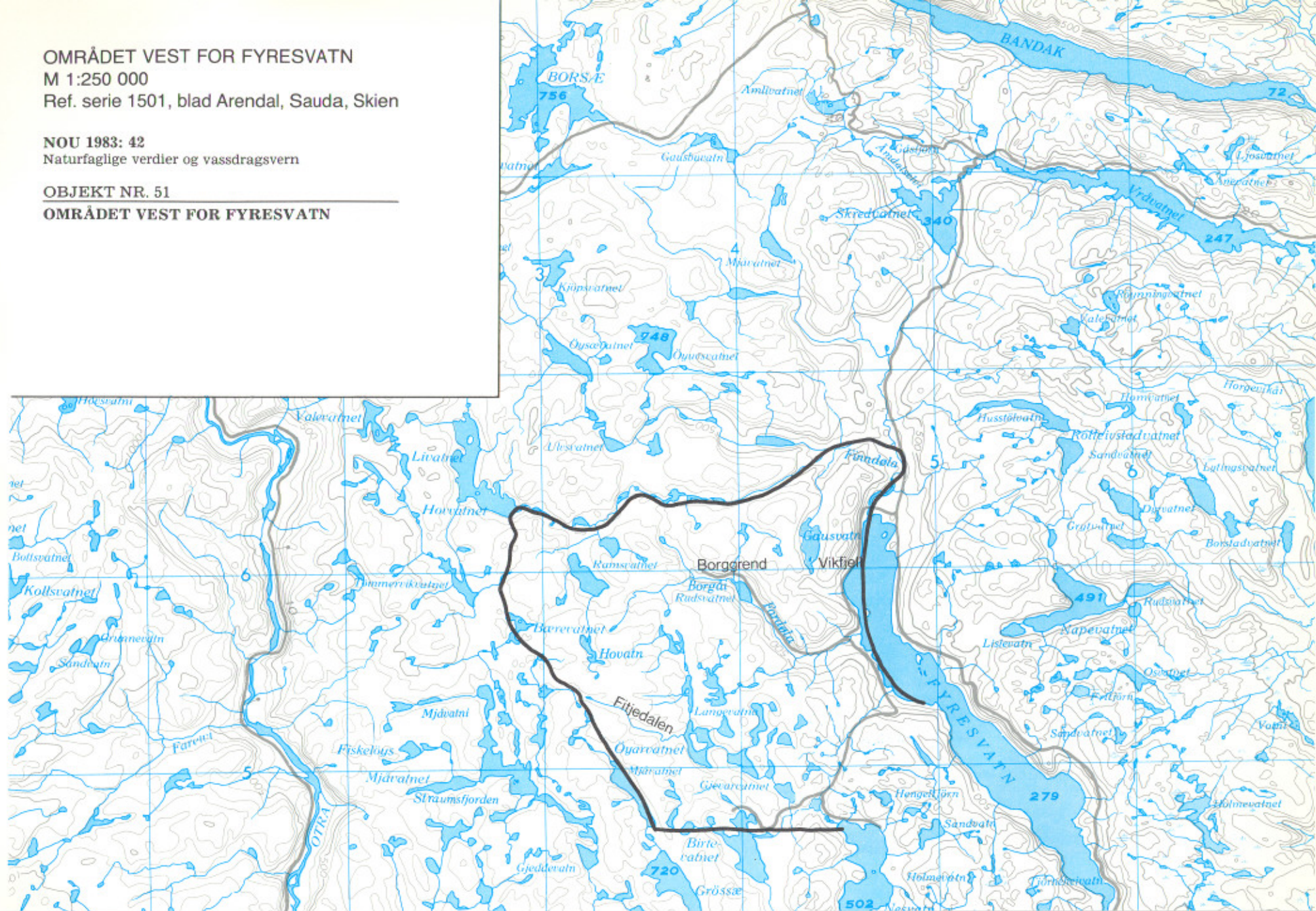
Ref. serie 1501, blad Arendal, Sauda, Skien

NOU 1983: 42

Naturfaglige verdier og vassdragsvern

OBJEKT NR. 51

OMRÅDET VEST FOR FYRESVATN

Lavereliggende øst- og nordøstvendte ller dekkes av blåbærgranskog med innslag av furu, særlig i Borggrenddalføret. Innslag av osp, selje og rogn er stedvis betydelig. Arealmessig dominerer imidlertid jordsmonnfattige heiområder med spredt tresetting av furu og bjørk, ispedd tallrike små fattige bakkemyrer. I forsenkninger finnes sammenhengende lyng- og fuktfuruskog, nå og da erstattet av bjørk.

Over skoggrensen dekker alpine røsslyngheier, stedvis av fuktheitypen, store arealer. De inngår i en finmasket mosaikk med flatmyrer, bakkemyrer, nakne rabber og små vatn. De fleste bakkemyrene er grunnlendte og dominert av fattige fastmatter. Limnogen flatmyr finnes ved Hakreivatn, Rudsvatn og i Fitjedalen.

I forhold til vegetasjonen har fuglefaunaen nokså mange arter som bare finnes spredt i denne regionen. Særlig gjelder dette skogarter, mens det bare opptrer de vanlige få artene av vann- og myrfugl. Området mangler artsrike våtmarkslokaliteter.

De store arealer med blankskurt berg, lite løsmateriale og et glissent vegetasjonsdekke gir lav lagringskapasitet for nedbøren. Avrenningen varierer derfor sterkt i takt med nedbørmengdene. Vannprøver viser meget lav ledningsevne og meget lavt innhold av næringsalter, karakteristisk for nedbørfelt dominert av overflatevann.

Vannet er surt, med pH 4,6—5,4 målt i september 1977 etter en nedbørperiode. Lokalt var det noe gunstigere vannkvalitet i Borgåni og i Fitledalen, lokaliteter med større løsav-

setninger, hvor høyere innslag av grunnvann gir mer oppløste salter.

Større vatn har fremdeles endel fisk igjen, men fangstene har i senere tid gått ned. Rekrutteringen har i mange vatn gått sterkt tilbake. Området ligger i en av de mest forsuringspregete delene av Sør-Norge.

Menneskelig bruk av området er i våre dager liten til å være områder under skoggrensen, noe som er typisk for de store arealene med uproduktiv skog i Vest-Telemark, Aust- og Vest-Agder. Den faste bosettingen er på tilsammen 200 personer, mesteparten samlet ved Fyresvatn. Veinettet er lite utviklet med helårsveier langs Fyresvatn og inn til Borggrend og Øvre Birtedalen. I tillegg er det en rekke private veier. Gausvatn og Hovvatn i nord er regulert. En kraftledning krysser den nordlige delen av området.

En del hytter er under utbygging ved Øvre Birtedalen. Annen nåværende utmarksbruk omfatter moderne skogsdrift i de lavereliggende liene og en begrenset sauebeiting.

Utmarksområdene ble tidligere brukt til setring, beiting og førsanking, noe som opphørte for flere tiår siden. De spredte enkeltstølene og adkomststiene er nå i ferd med å gro igjen. Skogen på platået er mange steder i ferd med å utvikle seg mot en naturskog, enkelte områder har allerede nådd dette stadiet.

Området er typisk for de høyere liggende skog- og heiområdene mellom Setesdalen og Telemark, karakterisert ved liten nåværende menneskelig utmarksbruk. Faglig er det hittil ikke kjent spesielle kvaliteter.